

ปั้นดิน: การปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม
กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ
ชุมชนบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช*

CLAY MODELING: PRODUCTION ADJUSTMENTS FOR HANDICRAFT PROFESSIONALS
CASE STUDY: COMMUNITY ENTERPRISE, BAN TAO MOR POTTERY OCCUPATION
GROUP. BAN TAO MO COMMUNITY, NA KHIAN SUB-DISTRICT, MUEANG DISTRICT,
NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

จิราวดี รับไทรทอง¹, จิตติกาณ์ เอียดน้อย¹, จิตติมา ดำรงวัฒนะ^{1*}, อุดมศักดิ์ เดโชชัย¹,
พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์¹, ชวนะ ทองนุ่น²

Jirawadee Rabsaithong¹, Thitikan Aiadnoi¹, Jittima Damrongwattana^{1*}, Udomsak Dechochai¹,
Phongprasit Onchan¹, Chavana Thongnun²

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

¹Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

²Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

*Corresponding author E-mail: jittima_dam@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม 2) เพื่อศึกษาการส่งเสริมการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ชุมชนบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม โดยเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่ม จำนวน 8 คน และผู้สนับสนุนและส่งเสริม จำนวน 6 คน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและสรุปภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม พบว่า 1.1) ปัญหาด้านปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย สมาชิกกลุ่ม วัตถุดิบในการผลิต และงบประมาณ 1.2) ปัญหาด้านกระบวนการผลิต ประกอบด้วย ขั้นตอนในการเตรียมวัตถุดิบ การสร้างรูปทรงสินค้า และการตกแต่งลวดลาย และ 1.3) ปัญหาด้านผลผลิต ประกอบด้วย รูปแบบของสินค้า 2) การส่งเสริมการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม พบว่า 2.1) ด้านปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย การส่งเสริมด้านการผลิตให้กับสมาชิกในกลุ่ม การใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อการผลิต และการจัดสรรงบประมาณ 2.2) ด้านกระบวนการผลิต ประกอบด้วย การจัดสรรวัตถุดิบในการผลิต การออกแบบรูปทรงสินค้าที่แปลกใหม่ และการสร้างชิ้นงานให้มีความโดดเด่น และ 2.3) ด้านที่เป็นผลผลิต ประกอบด้วย รูปแบบของสินค้าให้มีความน่าสนใจ และ 3) แนวทางการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม พบว่า 3.1) การปรับตัวด้านร่างกาย 3.2) การปรับตัวด้านจิตใจ และ 3.3) การปรับตัวด้านสังคม

คำสำคัญ: การปรับตัวด้านการผลิต, ผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม, วิสาหกิจชุมชน, กลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ, ชุมชนบ้านเตาหม้อจังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstract

The objectives of this research study aim 1) To study the production problems of handicraft professionals, 2) To study the promotion of production adjustment among handicraft professionals, and 3) To study guidelines for production adjustment for handicraft professionals of community enterprise in Ban Tao Mor Pottery Occupation Group of Ban Tao Mo Community, Na Khian Sub-District, Mueang District, Nakhon Si Thammarat Province. This research uses a qualitative research method, using tools such as in-depth interviews and focus groups. The sample is from purposive sampling. Key informants include the group management committee, a total of 8 people, and supporters and promoters, a total of 6 people. This research analyzed the data with content analysis and summarized the data to make an overall summary. The results of the research found that 1) Production problems of handicraft professionals indicated: 1.1) Problems with production factors consist of group members, raw materials for production, and budgets; 1.2) Problems with the production process consist of steps in preparing raw materials for creating product shapes and pattern decoration; and 1.3) Problems of products consisted of product formats. 2) Promotion of production adjustment for handicraft professionals indicate 2.1) Production factors, which consist of production promotion for group members and using community resources for production and budget allocation; 2.2) The production process, which consists of the allocation of raw materials for production, new product shape design, and creating workpieces to be outstanding, and 2.3) The output side, which consist of interesting product formats. 3) Guidelines for production adjustment of handicraft professionals indicate 3.1) Adapting physical health aspect, 3.2) Mental health adjustment, and 3.3) Social adjustment.

Keywords: Production Adjustment, Professional Handicraft Workers, Community Enterprise, Ban Tao Mor Pottery Occupation Group, Ban Tao Mo Community of Nakhon Si Thammarat Province

บทนำ

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ชุมชนบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เครื่องปั้นดินเผาของบ้านเตาหม้อจะขึ้นรูปโดยการตีด้วยไม้ ซึ่งจะทำให้ได้เครื่องปั้นดินเผาที่อยู่ในหมวดของเครื่องปั้นดินเผาที่บดแสง ผ่านการเผาในอุณหภูมิประมาณ 900 องศาเซลเซียส เครื่องปั้นดินเผา มีลักษณะเนื้อหยาบ ดูซึมน้ำได้ดี มีสีน้ำตาลอมเหลืองหรือส้ม ซึ่งเนื้อภาชนะที่ได้จะมีความพรุนค่อนข้างมาก เป็นภาชนะที่ใช้บรรจุอาหาร ดื่มแกงหรือปรุงอาหาร (พิรพงษ์ พันธะศรี, 2561) การสร้างเครื่องปั้นดินเผาแบบร่วมสมัย เป็นการสร้างตัวแทนโดยการใชรูปรูปทรงชิ้นงานต่าง ๆ ในการสื่อความหมายที่เป็นความคิดและการกระทำของมนุษย์ เป็นสัญญาณหรือเครื่องหมายที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาในการดำรงชีพของมนุษย์ รูปแบบของเครื่องปั้นดินเผาจะมีความแตกต่างไปตามความคิดสร้างสรรค์ และความต้องการ สิ่งเหล่านี้นำมาสู่ความรู้ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรมที่แตกต่างจากอดีต (พรณัส หารคำ, 2561) กระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาต้องอาศัยความชำนาญ และภูมิปัญญาชาวบ้านที่สั่งสมมาแต่โบราณ โดยเริ่มจากการขุดดินเหนียว นวดดิน แล้วขึ้นรูปบนแป้นหมุน จากนั้นตกแต่งลวดลาย ตกแต่งให้แข็งตัว ชัดแต่งให้เรียบร้อย และเผาในเตา

กระบวนการนี้สะท้อนถึงความสามารถในการสร้างสรรค์สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ความเชื่อ และวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเจริญด้านเทคโนโลยีของชุมชน

การปรับตัวด้านการผลิตเครื่องปั้นดินเผาในปัจจุบันมีรูปแบบและกระบวนการผลิตที่ได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือ และพัฒนาเทคโนโลยีด้านการผลิต จนทำให้ได้ผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่และได้ปริมาณมากกว่าที่เกิดจากเครื่องมือสมัยใหม่ การตลาดของชุมชนเครื่องปั้นดินเผาก็ได้รับการแก้ไขเนื่องจากการพัฒนากระบวนการผลิต ทำให้สามารถผลิตงานเพื่อรองรับตลาดได้ ทำให้เกิดเป็นกระบวนการปรับตัวที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภูมิปัญญาการผลิตเครื่องปั้นดินเผา โดยคำนึงถึงความต้องการซื้อของผู้บริโภคเป็นหลัก กระบวนการปรับตัวของการผลิตเครื่องปั้นดินเผาในปัจจุบันมีดังนี้ การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการผลิต เช่น เตาเผาไฟฟ้า เตาเผาแก๊ส และเครื่องปั้นดินเผาอัตโนมัติ การพัฒนาเทคนิคการผลิตใหม่ ๆ เช่น การขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์ การหล่อ และการเคลือบสี การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาด เช่น เครื่องปั้นดินเผาสำหรับตกแต่งบ้าน เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร และของที่ระลึก การพัฒนาช่องทางการตลาดใหม่ ๆ เช่น การขายออนไลน์ การออกงานแสดงสินค้า และการร่วมมือกับบริษัทท่องเที่ยว การปรับตัวของการผลิตเครื่องปั้นดินเผาในปัจจุบันส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภูมิปัญญาการผลิตเครื่องปั้นดินเผา โดยคำนึงถึงความต้องการซื้อของผู้บริโภคเป็นหลัก ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่มีความหลากหลายมากขึ้น มีคุณภาพดีขึ้น และมีราคาที่ถูกลง นอกจากนี้ การปรับตัวดังกล่าวยังช่วยให้ชุมชนเครื่องปั้นดินเผาสามารถเพิ่มรายได้และสร้างงานให้กับชุมชนได้อีกด้วย (พรนภัส หารคำ, 2561)

คณะวิจัยในการศึกษาเรื่อง ปั้นดิน: การปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรมกรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ชุมชนบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอมือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยจัดทำเพื่อศึกษาสภาพปัญหาด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม และศึกษาแนวทางการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรมของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอมือ จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ชุมชนบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอมือ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ชุมชนบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอมือ จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาแนวทางการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ชุมชนบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอมือ จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย

ผู้วิจัยจัดทำวิธีดำเนินการวิจัย โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรมวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อฯ จำนวน 8 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นผู้สนับสนุนและส่งเสริมการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรมวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อฯ จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งเน้นไปที่การสำรวจปัญหาและแนวทางการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรมกรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ โดยแบ่งข้อมูลได้ดังนี้ ข้อมูลทั่วไป

ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม ข้อมูลด้านการส่งเสริมด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม ข้อมูลด้านแนวทางการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดย ลงสำรวจพื้นที่ในชุมชน ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร เป็นการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการเรียนรู้ที่ควบคุมเนื้อหาได้อย่างถูกต้องโดยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ กำหนดวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในครั้งนี้ตามหัวข้อที่ได้นำมาศึกษา เก็บข้อมูลรายละเอียดในการสอบถามจากผู้ได้รับผลกระทบจากการประกอบอาชีพงานหัตถกรรม การทำเครื่องปั้นดินเผาโดยใช้แบบการสุ่มและความน่าจะเป็น และหาข้อมูลเพิ่มเติม ผู้ศึกษาได้รวบรวมวิเคราะห์และสรุปผลแล้วพบว่า ขาดรายละเอียดข้อมูลบางส่วนก็ได้ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมตลอดของการทำวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการจัดการกลุ่ม ผู้ที่มีส่วนร่วม ในการปรับตัวด้านการผลิต และผู้ที่สนับสนุนและส่งเสริมในการปรับตัวด้านการผลิตผู้ให้ของผู้ประกอบอาชีพงาน หัตถกรรมวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ข้อมูลมาจัดกระทำกับข้อมูล เริ่มด้วยการจัดระบบ ข้อมูล แยกประเภทข้อมูลตามประเด็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยและทำความเข้าใจกับความหลากหลายตลอดจน ความแตกต่างของข้อมูลที่รวบรวมมา จากนั้นวิเคราะห์จากเนื้อหาที่ได้ โดยผู้วิจัยได้จัดทำข้อมูลพร้อม ๆ กันไป ตลอดระยะเวลาการดำเนินการวิจัย คือ ในแต่ละครั้งหลังจากที่เก็บข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจะบันทึกอย่างละเอียด แล้วจึงเขียนวิจัยฉบับสมบูรณ์แบบพรรณนา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนกลุ่ม อาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ชุมชนบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอมือ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

1. สภาพปัญหาการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพ เครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ

1.1 ปัญหาด้านปัจจัยการผลิต

สมาชิกกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ สมาชิกในกลุ่มไม่ค่อยมีเวลาว่าง ที่ตรงกัน และหาเวลารวมตัวกันได้ยาก เพราะสมาชิกบางคนมีอาชีพหลักอยู่แล้ว ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ก็จะเป็นเรื่อง สมาชิกที่มีจำนวนน้อยและมีงานล้นมือ จำนวนของสมาชิกที่มีน้อยนั้นส่งผลทำให้การผลิตของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ค่อนข้างใช้เวลาเยอะกว่าตอนที่สมาชิกมาก สมาชิกต่างก็แยกย้ายกันไปทำอาชีพหลักของตัวเอง รวมไปถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นปัจจุบันมีสิ่งที่เบียดเบียนความสนใจของเยาวชน และปัญหาความขัดแย้งกันเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ถ้าเราหาทางออกได้เราก็จะสามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มที่ การทำวิสาหกิจชุมชนแน่นอนว่าสมาชิกต้องเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความสนใจที่จะเข้ามาทำงาน ในส่วนนี้ หากประสบปัญหาที่ต้องหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

วัตถุดิบในการผลิต วัตถุดิบในการผลิตตอนนี้ในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้าน เตาหม้อ เกิดปัญหาเนื่องจากวัตถุดิบเริ่มหาได้ยาก ดินที่สามารถทำเครื่องปั้นดินเผามีน้อยลงทุกวัน เมื่อก่อน สามารถที่จะไปขุดดินในชุมชนหรือบริเวณแถวบ้านได้ แต่ตอนนี้ดินเริ่มลดน้อยลงจึงจำเป็นต้องซื้อดินมาจากที่อื่น เหตุเพราะพื้นที่ดินที่เราขุดดินมาทำเครื่องปั้นดินเผานั้นอยู่ในเขตหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้มีการนำ พื้นที่ตรงนั้นไปทำอย่างอื่นแล้ว จึงต้องซื้อดินจากที่อื่นมาทำเครื่องปั้นดินเผา

งบประมาณ หน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลได้เอาพื้นที่ตรงนั้นไปทำอย่างอื่น แต่ก็มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจกลุ่มชุมชนเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ซึ่งทางหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มอบเงินงบประมาณ จำนวน 20,000 บาท เพื่อใช้ในการซื้อดินมาทำเครื่องปั้นดินเผาในบางครั้ง แต่ราคาของวัตถุดิบมีการเพิ่มสูงขึ้นจึงทำให้งบประมาณหรือเงินที่ใช้ซื้อวัตถุดิบไม่เพียงพอต่อความต้องการ วัตถุดิบในการซื้อน้อยกว่าเดิมเพื่อให้เพียงพอต่อเงินที่มี ดังนั้นทางวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ จะต้องมียกงบประมาณที่หมุนเวียนภายในกลุ่มวิสาหกิจอีกจำนวนหนึ่งเพื่อเก็บไว้ลงทุนในการทำเครื่องปั้นดินเผาในครั้งถัดไป

1.2 ปัญหาด้านกระบวนการผลิต

ขั้นตอนในการเตรียมวัตถุดิบ ปัญหาในขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบพบเจอน้อย เพราะได้มีการเตรียมความพร้อมเรียบร้อยแล้ว สมาชิกมีสมาธิมีสติในการทำงาน และในการทำเครื่องปั้นดินเผาตรวจสอบเช็คความพร้อม ตรวจเช็คอุปกรณ์ ว่าขาดตกบกพร่องส่วนไหน เพื่อที่จะสามารถแก้ไขได้ทัน ส่วนมากมักจะมีปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ และเป็นมานานที่ตัดสินใจได้เองโดยไม่ต้องระดมสมองระดมความคิดภายในกลุ่ม

การสร้างรูปทรงสินค้า วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อไม่ค่อยเกิดปัญหาเกี่ยวกับการสร้างรูปทรงสินค้าเพราะมีรูปทรงสินค้าที่หลากหลาย มีความสร้างสรรค์ และรูปทรงสินค้านี้มีหลายขนาดครบทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก เป็นที่นิยมและเป็นความต้องการของตลาด ซึ่งในการออกแบบสินค้าแต่ละครั้งนั้น หากมีการทำงานแบบเร่งรีบ งานก็จะมีรูปทรงที่ไม่สวย ไม่สมบูรณ์ จึงต้องมีสมาธิและมีอารมณ์รักในการทำงาน

การตกแต่งลวดลาย ในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อไม่มีปัญหาด้านการตกแต่งลวดลาย เพราะในการตกแต่งนั้นคนทำมีความชำนาญพอสมควร สามารถทำงานอย่างคล่องมือ โดยที่ไม่ต้องดูต้นแบบที่เราวางไว้ เป็นลวดลายที่มีความทันสมัยแต่ยังคงความเป็นดั้งเดิมอยู่ ถือว่าเป็นลวดลายที่ประสมประสานแบบร่วมสมัยมีความละเอียด แต่ก็ขึ้นอยู่กับความชอบของแต่ละคน ดังนั้นเราต้องใช้ความใจเย็น จึงจะสามารถทำลวดลายต่าง ๆ ได้ เพราะลวดลายเป็นลวดลายที่เล็กและละเอียดอ่อน

1.3 ปัญหาด้านผลผลิต

รูปแบบของสินค้า ในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ไม่ได้เกิดปัญหาด้านรูปแบบ เพราะมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ผลิตให้เข้ากับยุคสมัย รูปแบบไหนที่คนนิยมก็จะผลิตให้เยอะขึ้น รูปแบบไหนคนไม่นิยมก็จะออกแบบใหม่ให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งทางวิสาหกิจเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ก็ควรทำรูปแบบอื่น ๆ หรือเป็นจุดซื้อก็ได้เพราะถ้าหากมีแบบใหม่หรือแบบที่มีอยู่แล้วคนซื้อก็สามารถที่จะเลือกซื้อได้มากยิ่งขึ้น

2. ส่งเสริมการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ชุมชนบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1 ด้านปัจจัยการผลิต

การส่งเสริมด้านการผลิตให้กับสมาชิกในกลุ่ม ในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ การส่งเสริมด้านการผลิตให้สมาชิกในกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นมีผลกำไรจากการทำเครื่องปั้นดินเผา การมีสินค้าของชุมชนของตนเองและยังมีตัวแทนจำหน่ายที่ช่วยเพิ่มยอดขายรวมทั้งเป็นที่ประชาสัมพันธ์แต่โปรโมทสินค้าหัตถกรรมให้กับทางวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อทำให้เป็นที่รู้จักกัน ก็ถือว่าทำให้สินค้านั้นโดดเด่นช่วยอนุรักษ์อาชีพงานหัตถกรรมทำมือของคนในชุมชนได้

การใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อการผลิต มีการส่งเสริมให้ใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อการผลิตเราต้องใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ซึ่งข้อดีของกลุ่มวิสาหกิจเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ คือ การใช้ดินจากหมู่บ้านของตนเอง ทำให้เป็นการลดต้นทุนและไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย อีกทั้ง

ยังเป็นการสร้างจิตสำนึกของคนในชุมชนให้รู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรในชุมชน การอนุรักษ์พื้นที่ดินสำหรับทำเครื่องปั้นดินเผา รวมไปถึงการรักษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนให้สามารถดำรงอยู่ตามกาล

การจัดสรรงบประมาณ การส่งเสริมการจัดสรรงบประมาณภายในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ มีการแบ่งหน้าที่การรับผิดชอบมีรายการแจ้งรายรับรายจ่ายของกลุ่มชัดเจน โดยสมาชิกกลุ่มเป็นผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ซึ่งงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานรัฐมานั้นจะนำไปบริหารจัดการภายในวิสาหกิจอย่างครบถ้วนและสมาชิกในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อสามารถตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส

2.2 ด้านกระบวนการผลิต

การจัดสรรวัตถุดิบในการผลิต ในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ มีการส่งเสริมการจัดสรรวัตถุดิบในการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการการผลิตโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า โดยเน้นใช้แต่ของที่หาได้ในชุมชนซึ่งจะเป็นการลดค่าใช้จ่าย การใช้ทรัพยากรในการผลิตโดยเน้นการเห็นคุณค่าของทรัพยากรในชุมชนและนำมาเป็นสินค้าสร้างอาชีพให้กับตนเองและเป็นจุดเด่นให้กับชุมชนด้วย

การออกแบบรูปทรงสินค้าที่แปลกใหม่ การส่งเสริมการออกแบบรูปทรงสินค้าที่แปลกใหม่ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ มีหน่วยงานจากมหาวิทยาลัยหน่วยงานจากภาครัฐและคนที่มีความต้องการที่จะนำเสนอความคิดเห็นว่าสินค้าควรออกแบบอย่างไร จึงจะเหมาะสมและแปลกใหม่ให้ดึงดูดคนเข้ามาซื้อ ซึ่งทางวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ จะต้องคำนึงความนิยมของกลุ่มผู้บริโภคว่าแบบไหนที่ควรเพิ่มจำนวนการผลิต จะได้เป็นการเพิ่มปริมาณการผลิตให้มากขึ้นเพื่อยอดขายและรายได้ที่เพิ่มขึ้นไปด้วย

การสร้างชิ้นงานให้มีความโดดเด่น การส่งเสริมการผลงานให้มีความโดดเด่นโดยมีบรรจุภัณฑ์ที่น่าสนใจและมีการยกระดับสินค้าให้ดูดีมากขึ้นและให้เป็นสินค้า OTOP ระดับตำบล ซึ่งเป็นที่น่าสนใจเพราะคนที่ทำก็เป็นคนในพื้นที่ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ก็เป็นวัสดุที่อยู่ในชุมชนที่สามารถหาได้ทั่วไป ดังนั้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนก็มีความสำคัญเช่นกัน จะเป็นการสนับสนุนชาวบ้านในการทำบรรจุภัณฑ์ เช่น การทำเป็นชะลอมเพื่อความแปลกใหม่น่าซื้อ สร้างชิ้นงานที่เป็นเอกลักษณ์ และมีความดั้งเดิมและมีความร่วมสมัยอยู่ซึ่งเป็นที่น่าสนใจอย่างมาก

2.3 ด้านที่เป็นผลผลิต

รูปแบบของสินค้าให้มีความน่าสนใจ มีการส่งเสริมรูปแบบ มีความน่าสนใจของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ รูปแบบสินค้าที่มีความดั้งเดิมและประสมประสานกับแบบที่ร่วมสมัยและเป็นที่ยอมรับในปัจจุบันแนะนำให้ผลิตเป็นของเล่นเด็ก ของเล่นจิ๋วหรือหม้อชาบูที่นิยมในปัจจุบัน บางส่วนก็ทำเป็นสินค้าย้อนยุคที่มีความน่าสนใจ ทั้งยังเป็นสินค้ามีความแปลกใหม่เป็นที่ยอมรับและสามารถใช้งานได้สะดวก ทนทานอีกอย่างราคาไม่สูงทุกคนสามารถซื้อมาใช้ได้

3. แนวทางการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ชุมชนบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 การปรับตัวด้านร่างกาย ในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อมีการดูแลสุขภาพโดยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอรับประทานอาหารครบ 5 หมู่ มีการใส่หน้ากากอนามัยป้องกันฝุ่นละอองในขณะที่ทำเครื่องปั้นดินเผา และชำระล้างร่างกายให้สะอาดหลังจากทำงานเสร็จ เพื่อป้องกันการเกิดผื่นคัน และหากมีอาการเจ็บไข้ได้ป่วยหรือมีปัญหาสุขภาพก็รีบปรึกษาแพทย์ทันที

3.2 การปรับตัวด้านจิตใจ ในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ มีตัวกระตุ้นให้มีความกำลังใจในการทำงานของสมาชิกโดยการได้กำลังใจจากครอบครัวและคนรอบข้าง ซึ่งพบว่า คนรอบกาย

เป็นสิ่งสำคัญไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัว ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูง เป็นการเพิ่มแรงผลักดันในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

3.3 การปรับตัวด้านสังคม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพป้องกันดินเผาบ้านต่อหม้อมีการปรับตัวให้เหมาะสมกับสังคมในปัจจุบันโดยการยอมรับการเปลี่ยนแปลง และยอมรับสิ่งที่แปลกใหม่และทันสมัยมากขึ้น โดยการเข้าถึงเทคโนโลยีเข้าถึงคมนาคมต่าง ๆ รวมไปถึงทำให้มีความสะดวกรวดเร็วและมีความทันสมัย เพราะปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์อยู่ตลอดเวลา

อภิปรายผล

1. สภาพปัญหาการด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ชุมชนบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ปัญหาปัจจัยการผลิต

สมาชิกกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ สมาชิกในกลุ่มไม่ค่อยมีเวลาว่างที่ตรงกัน และหาเวลารวมตัวกันได้ยาก เพราะสมาชิกบางคนมีอาชีพหลักอยู่แล้ว ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ก็จะเป็นเรื่องสมาชิกที่มีจำนวนน้อยและมีงานล้นมือ จำนวนของสมาชิกที่มีน้อยนั้นส่งผลทำให้การผลิตของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ค่อนข้างใช้เวลาเยอะกว่าตอนที่สมาชิกมาก สมาชิกต่างก็แยกย้ายกันไปทำอาชีพหลักของตัวเอง

วัตถุดิบในการผลิต ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบในการผลิตตอนนี้ในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ เกิดปัญหาเนื่องจากวัตถุดิบเริ่มหาได้ยาก ดินที่สามารถทำเครื่องปั้นดินเผามีน้อยลงทุกวันเมื่อก่อนสามารถที่จะไปขุดดินในชุมชนหรือบริเวณแถวบ้านได้ แต่ตอนนี้ดินเริ่มลดน้อยลงจึงจำเป็นต้องซื้อดินมาจากที่อื่น

งบประมาณ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ไม่เพียงพอต่อความต้องการเนื่องจากราคาวัตถุดิบที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบและต้นทุนที่เพิ่ม ปัญหาอื่น ๆ ที่พบ ได้แก่ การขาดระบบการจัดส่งและการกระจายสินค้าที่เป็นระบบ การเพิ่มขึ้นของคู่แข่ง และการขาดประสิทธิภาพในการกระจายข่าวสารและผลิตภัณฑ์ ซึ่งส่งผลให้ความต้องการของผู้บริโภคลดลง (สวช. หลีกเมือง, 2558)

1.2 ปัญหาด้านกระบวนการผลิต

ขั้นตอนในการเตรียมวัตถุดิบ กระบวนการเตรียมวัตถุดิบของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อมีปัญหาน้อย เนื่องจากสมาชิกมีความชำนาญและใส่ใจในการทำงาน โดยสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ขั้นตอนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาประกอบด้วย การเตรียมวัตถุดิบ การขึ้นรูป การตาก และการเผา (พิรพงษ์ พันธะศรี, 2561)

การสร้างรูปทรงสินค้า วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ไม่ค่อยเกิดปัญหาเกี่ยวกับการสร้างรูปทรงสินค้า เพราะมีรูปทรงสินค้าที่หลากหลายและสร้างสรรค์และรูปทรงสินค้ามีหลายขนาดครบทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่ ขนาดกลางหรือขนาดเล็ก เป็นที่นิยมและเป็นความต้องการของตลาด

การตกแต่งลวดลาย วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อมีความชำนาญในการตกแต่งลวดลายที่ทันสมัยแต่ยังคงความเป็นดั้งเดิมอยู่ โดยไม่ต้องใช้ต้นแบบ ช่างฝีมือมีความแม่นยำและใจเย็นในการทำงาน เครื่องปั้นดินเผาเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการคิดค้นรูปทรงและลวดลาย ใหม่ ๆ จากความคิดสร้างสรรค์ และมีการพัฒนาเทคโนโลยีให้หลากหลายมากขึ้น (พรณภัส หารคำ, 2561)

1.3 ปัญหาด้านผลผลิต

รูปแบบของสินค้า วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ไม่ได้เกิดปัญหาด้านรูปแบบ เพราะมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ มีการผลิตให้เข้ากับยุคสมัย รูปแบบไหนที่คนนิยมก็จะผลิตให้เยอะขึ้น ส่วนรูปแบบไหนที่คนไม่นิยมก็จะออกแบบใหม่ให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2. การส่งเสริมการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ชุมชนบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1 ด้านปัจจัยการผลิต

การส่งเสริมด้านการผลิตให้กับสมาชิกในกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ มีรายได้เพิ่มขึ้นมีผลกำไรจากการทำเครื่องปั้นดินเผาการมีสินค้าของชุมชนของตนเองและยังมีส่วนช่วยเพิ่มยอดขายรวมทั้งเป็นที่ประชาสัมพันธ์แต่โปรโมทสินค้าหัตถกรรมให้กับทางวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อทำให้เป็นที่รู้จักกัน

การใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อการผลิต วิสาหกิจชุมชนเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า โดยใช้ดินจากหมู่บ้านเพื่อลดต้นทุนและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรเศรษฐกิจชุมชนเน้นการกระจายความเจริญอย่างเท่าเทียม โดยให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชนอย่างทั่วถึง (พัชรภา สิมหัตถสาร, 2557)

การจัดสรรงบประมาณ วิสาหกิจชุมชนบ้านเตาหม้อบริหารงบประมาณอย่างโปร่งใส มีรายการแจ้งรายรับรายจ่ายของกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน การพัฒนาชุมชนต้องเน้นการมีส่วนร่วมและการพัฒนาแบบองค์รวมเพื่อสร้างศักยภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2.2 ด้านกระบวนการผลิต

การจัดสรรวัตถุดิบในการผลิต วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ มีการส่งเสริมการจัดสรรวัตถุดิบในการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของการผลิต โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า โดยเน้นใช้แต่ของที่หาได้ในชุมชน ซึ่งช่วยในการลดค่าใช้จ่าย การใช้ทรัพยากรในการผลิตโดยเน้นการเห็นคุณค่าของทรัพยากรในชุมชน และนำมาเป็นสินค้าสร้างอาชีพให้กับตนเองและเป็นจุดเด่นให้กับชุมชนด้วย

การออกแบบรูปร่างสินค้าที่แปลกใหม่ การออกแบบรูปร่างสินค้าใหม่ ๆ ของวิสาหกิจชุมชนเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ควรคำนึงถึงความต้องการของลูกค้า เพื่อเพิ่มยอดขายและรายได้ โดยศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตอบโจทย์ความต้องการ สร้างความแตกต่างและเอกลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้า (นันทกาญจน์ เกิดมลาย และคณะ, 2561)

การสร้างชิ้นงานให้มีความโดดเด่น การส่งเสริมผลงานให้มีความโดดเด่น โดยมีบรรจุกุณธ์ที่น่าสนใจและมีการยกระดับสินค้าให้ดูมากยิ่งขึ้นและให้เป็นสินค้า OTOP ระดับตำบล เป็นที่น่าสนใจเพราะคนที่ผลิตเป็นคนในพื้นที่ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ก็เป็นวัสดุที่อยู่ในชุมชนที่สามารถหาได้ทั่วไป ดังนั้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนก็มีความสำคัญเช่นกัน จะเป็นการสนับสนุนชาวบ้านในการทำบรรจุกุณธ์ เช่น การทำเป็นเซรามิคเพื่อความแปลกใหม่น่าซื้อและสร้างชิ้นงานที่เป็นเอกลักษณ์ มีความดั้งเดิม รวมถึงมีความร่วมสมัยซ่อนอยู่ในชิ้นงาน

2.3 ด้านที่เป็นผลผลิต

รูปแบบของสินค้าให้มีความน่าสนใจ การส่งเสริมรูปแบบของสินค้าของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ เป็นรูปแบบที่มีความดั้งเดิมและประสมประสานกับแบบที่ร่วมสมัยเป็นที่นิยมในปัจจุบัน มีการผลิตเป็นของเล่นเด็ก ของเล่นจิ๋วหรือหม้อชาบูที่นิยมในปัจจุบัน

3. แนวทางการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชน กลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ชุมชนบ้านเตาหม้อ ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 การปรับตัวด้านร่างกาย วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพของสมาชิก โดยการออกกำลังกาย รับประทานอาหารครบ 5 หมู่ และป้องกันฝุ่นละอองขณะทำงาน รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนเน้นที่ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ความรู้เฉพาะบุคคล และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนและกิจกรรมพัฒนา (มณฑลทิพย์ แสงสังข์ และคณะ, 2562)

3.2 การปรับตัวด้านจิตใจ ในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ ได้รับกำลังใจในการทำงานจากครอบครัวและคนรอบข้าง ซึ่งพบว่า บุคคลเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัวญาติพี่น้อง หรือเพื่อนฝูง เป็นการเพิ่มแรงผลักดันในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

3.3 การปรับตัวด้านสังคม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ มีการปรับตัวให้ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีและคมนาคมเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว การส่งเสริมการเรียนรู้และการตระหนักรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การสร้างสื่อที่ดึงดูดเยาวชน และการเชิดชูผลงานของชุมชน ช่วยสร้างแรงจูงใจให้คนเห็นคุณค่าทางเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชุมชน (ศิริกาญจน์ อะนันต์ และคณะ, 2561)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 4 การปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม

จากภาพที่ 4 แสดงถึงการปรับตัวสำหรับผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม เครื่องปั้นดินเผา วิสาหกิจชุมชน กลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ มีแนวทางที่สามารถพัฒนาระดับได้มากยิ่งขึ้น ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- 1) สร้างนวัตกรรมการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม ได้แก่ ใช้เทคโนโลยีในการผลิต สรรวจการใช้เทคโนโลยี เช่น เครื่องปั้นดินเผา 3 มิติ และการเคลือบแบบดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างชิ้นงานที่ซับซ้อน ค้นหาและใช้วัสดุที่ยั่งยืน เช่น ดินเหนียวที่ไม่เป็นพิษและเคลือบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทดลองเทคนิคการผลิตใหม่ๆ เช่น การเผาแบบ Raku และการเคลือบแบบ Shino

เพื่อสร้างชิ้นงานที่มีลักษณะและคุณสมบัติที่ไม่เหมือนใคร 2) นำสู่การพัฒนาอาชีพงานหัตถกรรมวิสาหกิจชุมชน สร้างเครือข่ายและความร่วมมือ เชื่อมโยงกับผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาคนอื่น ๆ ในชุมชน แลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากรเพื่อพัฒนาอาชีพร่วมกัน พัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกัน ร่วมมือกันสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ เครื่องปั้นดินเผาที่หลากหลายและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด สร้างการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาและซื้อผลิตภัณฑ์จากชุมชนโดยตรง และ 3) การสร้างชิ้นงาน ส่งการพัฒนาและต่อยอดอาชีพ อย่างยั่งยืน คือ พัฒนาฝีมือและเทคนิคการผลิต ศึกษาเทคนิคการปั้น การเคลือบ และการเผาที่หลากหลาย เพื่อสร้างชิ้นงานที่มีคุณภาพสูงและเป็นเอกลักษณ์ สร้างสรรค์ชิ้นงานใหม่ ๆ สำรวจแนวคิดการออกแบบที่ไม่ซ้ำใคร ทดลองใช้สี เคลือบ และรูปทรงใหม่ ๆ เพื่อสร้างชิ้นงานที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาด สร้างแบรนด์ และการตลาด สร้างแบรนด์ที่โดดเด่นสำหรับชิ้นงานเครื่องปั้นดินเผา พัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ และออฟไลน์เพื่อโปรโมทและจำหน่ายผลิตภัณฑ์

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาการปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชน กลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตาหม้อ พบปัญหาด้านปัจจัยการผลิต เช่น สมาชิกน้อย วัตถุดิบหายาก งบประมาณจำกัด ด้านกระบวนการผลิต เช่น ปัญหาการเตรียมวัตถุดิบ การสร้างรูปทรงสินค้า และการตกแต่ง ลวดลาย ด้านผลผลิต เช่น รูปแบบสินค้าไม่หลากหลาย ส่งเสริมการปรับตัวด้านการผลิตโดยเสริมด้านปัจจัย การผลิต เช่น การจัดสรรงบประมาณ การใช้ทรัพยากรชุมชน ด้านกระบวนการผลิต เช่น การจัดสรรวัตถุดิบ การออกแบบรูปทรงที่แปลกใหม่ การสร้างชิ้นงานให้โดดเด่น ด้านผลผลิต เช่น การเพิ่มรูปแบบสินค้าให้หลากหลาย และแนวทางการปรับตัวด้านการผลิต เช่น การปรับตัวด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ส่วนข้อเสนอแนะในการส่งเสริม การปรับตัวด้านการผลิตของผู้ประกอบอาชีพงานหัตถกรรม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเครื่องปั้นดินเผาบ้านเตา หม้อ ควรมีการส่งเสริมด้านปัจจัยการผลิต เช่น จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมและใช้ทรัพยากรในชุมชน อย่างคุ้มค่า ด้านกระบวนการผลิต เช่น ออกแบบรูปทรงสินค้าที่แปลกใหม่และสร้างชิ้นงานให้มีความโดดเด่น และด้านผลผลิต เช่น ผลิตสินค้าที่มีรูปแบบน่าสนใจและเป็นที่ต้องการของตลาด นอกจากนี้ ยังควรมีการปรับตัว ด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม เช่น ดูแลสุขภาพและรับฟังคำติชมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับผู้ประกอบ อาชีพหัตถกรรม ควรปรับเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ การสร้างเครือข่าย และการประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์ และข้อเสนอแนะสำหรับชุมชนนั้นเน้นการส่งเสริมอาชีพหัตถกรรมอื่น ๆ การอนุรักษ์วิถีการผลิต และการผลิตหัตถกรรมที่ใช้ทรัพยากรในชุมชน ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปนั้น เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ระบบการตลาด การพัฒนารูปแบบการผลิตที่มีความทันสมัย และการพัฒนารูปแบบการผลิตเครื่องปั้นดินเผา

เอกสารอ้างอิง

- นันทกาญจน์ เกิดมัลย์ และคณะ. (2561). สภาพการบริหารการพัฒนาและปัญหาการดำเนินธุรกิจผลิตภัณฑ์ ครามในจังหวัดสกลนคร. วารสารการบริหารปกครอง, 7(2), 291-313.
- พรณัฏฐ์ หารคำ. (2561). ภาพการณ์เปลี่ยนแปลง: เครื่องปั้นดินเผาบ้านวังแก้ว จ.ขอนแก่น สู่การสร้างสรรคงาน หัตถศิลป์. วารสารศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 10(1), 133-161.
- พัชรภา สิมหัตถสาร. (2557). การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบริเวณพื้นที่รอบวนอุทยานเขาหลวง เขตอำเภอลาดยาว และอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ, 24(2), 169-204.
- พิรพงษ์ พันธะศรี. (2561). เครื่องปั้นดินเผาสร้างสรรค์: กรณีศึกษาเครื่องปั้นดินเผาประกอบไม้ยางพาราและ เถาวัลย์ในจังหวัดสงขลา. วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยนเรศวร, 9(1), 12-24.

- มณฑลันท์ แสงสังข์ และคณะ. (2562). รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน. วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม, 7(1), 133-143.
- ศิริกาญจน์ อะนันเอื้อ และคณะ. (2561). โมเดลการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเกษตรสำหรับเยาวชน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ), 11(3), 2531-2550.
- สวຍ หลักเมือง. (2558). แนวทางการจัดการปัญหาวิถีการตลาดของกลุ่มเกษตรกรข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุง. วารสารปัญญาภิวัฒน์, 7(3), 37-50.